

ИКОНОМИЧЕСКИ УНИВЕРСИТЕТ – ВАРНА
ЦЕНТЪР ЗА МАГИСТЪРСКО ОБУЧЕНИЕ
КАТЕДРА „ФИНАНСИ“

УТВЪРЖДАВАМ:

Ректор:

(Проф. д-р Пл. Илиев)

У Ч Е Б Н А П Р О Г Р А М А

ПО ДИСЦИПЛИНАТА: „ПРЕВЕНЦИЯ НА НАРУШЕНИЯ ВЪВ ФИНАНСОВИТЕ ИНСТИТУЦИИ“

ЗА СПЕЦИАЛНОСТ: „ФИНАНСИ И ИНОВАЦИИ“; ОКС „магистър“ – дистанционно обучение

КУРС НА ОБУЧЕНИЕ: 5 за СС и СНУ, 6 за ДНДО

СЕМЕСТЪР: 10 за СС и СНУ, 10 за ДНДО

ОБЩА СТУДЕНТСКА ЗАЕТОСТ: 210 ч.; в т.ч. аудиторна 12 ч.

КРЕДИТИ: 7

РАБОТЕН ЕЗИК: български

РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА СТУДЕНТСКАТА ЗАЕТОСТ СЪГЛАСНО УЧЕБНИЯ ПЛАН

<i>ВИД УЧЕБНИ ЗАНЯТИЯ</i>	<i>ОБЩО (часове)</i>
АУДИТОРНА ЗАЕТОСТ	12
в т.ч.:	
• ЛЕКЦИИ	6
• УПРАЖНЕНИЯ	6
ИЗВЪНАУДИТОРНА ЗАЕТОСТ	198
в т.ч.:	
• КОНСУЛТАЦИИ	6
• САМОПОДГОТОВКА	162

Изготвили програмата:

1.
(доц. д-р Любомир Георгиев)

2.
(гл. ас. д-р Недялко Вълканов)

Ръководител катедра:
„Финанси“ (проф. д-р Стефан Вачков)

I. АНОТАЦИЯ

В рамките на лекционния курс по „Превенция на нарушения във финансовите институции“ се разглеждат основните видове вътрешни и външни нарушения и измами, свързани с дейността на институциите от финансовия сектор, като *целта* на дисциплината е да формира знания относно основните превантивни политики и механизми в тази насока.

В логическа последователност се представят същността на икономическите и финансови измами, определени дейности от практиката на финансовите посредници с висока степен на чувствителност към извършването на нарушения, както и на методите за тяхното идентифициране и разкриване.

Разглеждат се съдържанието на кодекса за поведение и професионално-етичния кодекс, световните стандарти в областта на вътрешния одит и нормативния контрол, спецификите при осигуряването на нормативно съответствие, инструментариумът за противодействие на нарушения и престъпления като: измами на клиенти с кредитни, застрахователни и инвестиционни продукти и услуги; нелоялно поведение на мениджмънта и служителите; злоупотреби с платежни инструменти; изпиране на пари и други. Специално внимание се отделя върху позиционирането и дейността на специализираните звена за нормативно съответствие (compliance) и на службите за вътрешен контрол.

На тази основа могат да се формират *умения* с практическо приложение в работата на ангажираните с осигуряването на нормативно съответствие и осъществяването на вътрешна контролна дейност, експертите в областта на външния одит, мениджърите на отделните финансови институции, работещите в сферата на контрола на риска, както и специалистите от регулаторните и надзорни агенции на финансовия сектор.

Лекционният курс е съобразен със съвременните теоретични постановки, принципи и практики на водещи наднационални институции, създаващи стандарти за правомерно поведение, нормативната база в Европейския съюз и у нас, практики на водещи финансови групи и др.

II. ТЕМАТИЧНО СЪДЪРЖАНИЕ

№. по ред	НАИМЕНОВАНИЕ НА ТЕМИТЕ И ПОДТЕМИТЕ
1.	НАРУШЕНИЯТА ВЪВ ФИНАНСОВИТЕ ИНСТИТУЦИИ КАТО ИКОНОМИЧЕСКА ИЗМАМА
1.1.	Същност на икономическите измами
1.2.	Елементи на измамата
1.3.	Видове икономически измами и нарушения
1.4.	Категорията „престъпления на белите якички“
2.	СПЕЦИФИКИ НА НАРУШЕНИЯТА ПРИ ФИНАНСОВИТЕ ИНСТИТУЦИИ
2.1.	Финансовият сектор като генератор на особен тип икономическа престъпност
2.2.	Злоупотреба с доверие, конфликт на интереси и търговия с вътрешна информация
2.3.	Нарушения, свързани с дейността на акционери, мениджъри и служители
2.4.	Нарушения, свързани с дейността на клиенти и контрагенти
3.	ХАРАКТЕРНИ ИЗМАМИ И НАРУШЕНИЯ В ДЕЙНОСТТА НА ФИНАНСОВИТЕ ИНСТИТУЦИИ
3.1.	Измами с кредити
3.2.	Злоупотреби с платежни инструменти
3.3.	Застрахователни измами

3.4	Измами с инвестиционни инструменти
3.5.	Изпиране на пари
4.	ОЦЕНКА НА РИСКА ОТ НАРУШЕНИЯ
4.1.	Същност и оценка на риска от нарушения и неправомерно поведение
4.2.	Дейности и процедури с висока уязвимост към предизвикване на нарушения
4.3.	Механизми за идентификация и докладване на нередности
5.	ПРИЛАГАНЕ НА ЕТИЧНИ СТАНДАРТИ
5.1.	Професионалната етика като елемент от корпоративната социална отговорност
5.2.	Дефиниране на кодекс за поведение
5.3.	Съдържание на професионално-етичния кодекс
6.	СИСТЕМА ЗА ВЪТРЕШЕН КОНТРОЛ ВЪВ ФИНАНСОВИТЕ ИНСТИТУЦИИ
6.1.	Вътрешен нормативен контрол
6.2.	Постоянен контрол във финансовите институции
6.3.	Вътрешно одитиране
6.4.	Компетенции на службата за вътрешен одит
6.5.	Видове одитни проверки
7.	НОРМАТИВНО СЪОТВЕТСТВИЕ /COMPLIANCE/
7.1.	Същност и специфики на дейността “compliance“
7.2.	Compliance management
7.3.	Разновидности на “compliance“
8.	ФУНКЦИЯТА COMPLIANCE
8.1.	Същност
8.2.	Насоки на Базелския комитет за банков надзор
8.3.	Интегритет между Compliance и вътрешния контролен механизъм
8.3	Позициониране на дейностите от сферата на Compliance
9.	ИНОВАТИВНИ ТЕХНИКИ ЗА ПРЕВЕНЦИЯ НА НАРУШЕНИЯ
9.1.	Предизвикателствата на съвременната среда
9.2.	За ролята на технологичния фактор при разкриването на нарушения
9.3.	Превантивни техники, базирани на новите технологии

III. МЕТОДИ НА ПОДГОТОВКА И ПРОВЕЖДАНЕ НА ОБУЧЕНИЕ

Учебни ресурси. За подготовката по дисциплината студентите могат да ползват: електронни лекционни материали; електронно учебно помагало; мултимедийни презентации на PowerPoint по темите от програмата, както и допълнителни материали, качени на платформата за дистанционно обучение.

Учебни дейности. Обучението по дисциплината включва уроци по всяка тема, както и обратна връзка със студентите чрез форум и чат.

IV. ФОРМИ НА КОНТРОЛ

№. по ред	ВИД И ФОРМА НА КОНТРОЛА	Брой	ИАЗ ч.

1.	Семестриален (текущ) контрол		
1.1.	Изготвяне на задание за текущ контрол	1	40
1.2.	Решаване на казус с практическа насоченост	1	58
Общо за семестриален контрол:		2	98
2.	Сесиен (краен) контрол		
2.1.	Изпит (присъствен тест)	1	100
Общо за сесиен контрол:		1	100
Общо за всички форми на контрол:		3	198

V. ЛИТЕРАТУРА

ЗАДЪЛЖИТЕЛНА ЛИТЕРАТУРА:

1. Електронни учебни материали по дисциплината „Превенция на нарушения във финансовите институции“, качени в платформата за дистанционно обучение на ИУ – Варна.

ДОПЪЛНИТЕЛНА ЛИТЕРАТУРА:

1. Електронни учебни материали по дисциплината „Превенция на нарушения във финансовите институции“, публикувани в сайта на катедра „Финанси“ (www.finance-varna.com).
2. Георгиев, Л. Н. Вълканов. Финансово посредничество, Трето допълнено и преработено издание, ИК "Стено", Варна, 2014.
3. Вълканов, Н. Чрез Compliance мениджмънт към регулаторна ефективност във финансовия сектор, Сборник студии „Финансовата наука – между догмите и реалността“. Варна: "Наука и икономика", ИУ - Варна, 2016.
4. Вълканов, Н. Същност и позициониране на дейността "AML Compliance" в архитектурата на съвременната банкова организация, Сборник студии "Финанси и устойчиво развитие". Варна: "Наука и икономика", ИУ - Варна, 2013.
5. Andenas, M., Chiun, Ir. The Foundations and Future of Financial Regulation: Governance for Responsibility, 2013.
6. Bank for International Settlements. Compliance and the Compliance Function in Banks, Basel, 2005.
7. Bank for International Settlements. Core Principles for Effective Banking Supervision, 2012.
8. Bank for International Settlements. The Internal Audit Function in Banks, 2011.
9. Mills A., P. Haines. Essential Strategies for Financial Services Compliance. Second Edition. United Kingdom: Wiley, 2015.
10. Steinberg, R. Governance, Risk Management, and Compliance: It Can't Happen to Us - Avoiding Corporate Disaster While Driving Success, John Wiley & Sons, 2011.